

Ochota dávat

Texty na tento týden

L 12,16–21; Kaz 2,18–22; Př 27,23–27; 2K 4,18; Kaz 5,10; Ko 1,15–17

Základní verš

„A slyšel jsem hlas z nebe: ‚Piš: Od této chvíle jsou blahoslaveni mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou s nimi.‘“ (Zj 14,13)

Když se blížíme ke konci produktivního věku, z finančního pohledu se zaměřujeme na ochranu a udržení našeho majetku v očekávání konce života. Přechod z aktivního pracovního života do důchodu může být velmi traumatizující zkušeností. Jak se na toto období připravit finančně?

Jak lidé stárnou, téměř přirozeně se začínají obávat o budoucnost. Nejčastějšími obavami jsou: příliš brzké úmrtí (Co když nestihnu všechno, co jsem chtěl stihnout? Co když si neužiji vnoučata?), těžká nemoc (Co když se nezvládnou o sebe postarat?) a nedostatek financí (Budu mít z čeho žít?).

„Všechny tyto obavy mají svůj původ u satana. [...] Pokud by tito lidé jednali podle Božího přání, poslední dny jejich života by mohly být jejich nejlepšími a nejšťastnějšími. [...] Neměli by se zaobírat úzkostnými obavami, ale odložit břemena a žít na sklonku života šťastně v dozrávání pro nebe.“ (1T 424)

Tento týden společně prozkoumáme Boží rady týkající se podzimu lidského života. Co bychom měli dělat, čemu bychom se měli vyhýbat a jaké zásady bychom měli dodržovat?

Osnova lekce

Desátá lekce našeho studia zaměří naši pozornost na biblické principy, které se dotýkají moudrého hospodaření s tím, co máme, ve zralém věku a v závěru života.

- L 12,16–21: Bohatý blázen se snaží zajistit se (neděle)
- 1Tm 6,6.7; Jk 4,13.14: Vědomí pomíjivosti života (pondělí)
- Př 27,23–27: Moudré hospodaření (úterý)
- 1Tm 6,17; 2K 4,17.18: Odkládání dobročinnosti (středa)
- Ž 24,1; Žd 3,4: Ochota dávat, dokud jsme naživu (čtvrtek)

BOHATÝ BLÁZEN

¹⁶Pak jim pověděl toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo.

¹⁷Uvažoval o tom a říkal si: „Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?“ ¹⁸Pak si řekl: „Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby“ ¹⁹a řekl si: „Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl.“ ²⁰Ale Bůh mu řekl: „Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?“ ²¹Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“ (L 12,16–21)

Osobní studium

Jaké je poselství úvodních veršů? Proč Ježíš tak přísně pokáral onoho „blázna“? Jaký by měl být náš postoj k majetku a k budoucnosti na základě tohoto podobenství?

Toto podobenství bychom mohli aplikovat i na období, kdy člověk odchází do důchodu. Pokud člověk končí svůj produktivní život, neměl by říci, že teď už bude jen odpočívat a utrácet, co se mu podařilo nashromádit. Problém není v tvrdé práci, v bohatství nebo v odpočinku. Problematický je postoj: „Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl“ (L 12,19). Proč?

„Cíle tohoto muže nebyly vyšší, než jaké mají pomíjitelná zvířata. Žil, jako by Bůh neexistoval, jako by nebylo nebe a věčný život; jako by všechno, co měl, bylo jeho vlastnictvím, jako by nic nedlužil Bohu ani lidem.“ (COL 257.258; PM 128)

Pokud v této etapě života myslíme jen na sebe a ignorujeme potřeby jiných a Boží dílo, následujeme příklad bohatého blázna. Ježíšovo podobenství nenaznačuje, že by ten bohatý muž byl líný nebo nečestný. Pra-

coval, plánoval, sbíral úrodu svého snažení. Problém byl v tom, jak používal to, co mu Bůh svěřil. Protože neznáme den své smrti, měli bychom na něj být vždy připraveni. Měli bychom jednat v souladu s Boží vůlí, ne se zahrabávat v sobeckém uspokojování vlastních tužeb.

Obecný obraz popsany v Bibli je takový, že člověk pracuje a zůstává produktivní, dokud mu stačí síly. Ve skutečnosti je zajímavé poznamenat, že autoři velkých prorockých knih Daniel a Zjevení měli velmi pravděpodobně více než osmdesát let, když dokončili své dílo. A to bylo v době, kdy se lidé dožívali v průměru padesáti let. I mnozí lékaři, učitelé nebo spisovatelé zůstávají aktivní do vysokého věku. Z dějin adventismu můžeme zmínit Ellen G. Whiteovou, která vydala některé ze svých nejnámějších knih, jako například Touhu věků, až přibližně v sedmdesáti letech. Jsme-li zdraví, samotný věk by neměl znamenat, že přestaneme být produktivní a nebudeme pomáhat druhým.

Ježíš radil těm, kteří čekají na jeho druhý příchod, nejen aby bděli, ale také aby pokračovali ve svěřených pracích (Mt 24,42–46).

Aplikace

Co můžeš udělat, abys v jakémkoli věku a s jakoukoli sumou peněz nepadl do pasti, do které se chytil „blázen“ z Ježíšova podobenství? Polož si otázku: „Proč žiji?“

NIC SI ZE SVĚTA NEODNESEME

⁶Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství. ⁷Nic jsme si totiž na světě nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. (1Tm 6,6.7)

Když někoho za nepravost napomínáš tresty, rozkládáš jak mol to, po čem dychtil. Člověk je jen vánek. (Ž 39,12)

¹³A nyní vy, kteří říkáte: „Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat“ – ¹⁴vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! (Jk 4,13.14)

Osobní studium

Kdosi jednou položil známému evangelistovi Billymu Grahamovi otázku, co se mu jako zralému člověku (Grahamovi tehdy bylo šedesát let) zdá na životě nejpřekvapivější. Graham odpověděl: „Jak je krátký.“

Není pochyb, život plyne rychle.

Co říkají o lidském životě uvedené texty?

Ž 49,18

1Tm 6,6.7

Ž 39,12

Jk 4,13.14

Kaz 2,18–22

Nejenže život plyne rychle, ale když zemřeme, nevezmeme si s sebou nic materiálního – žádné finance, hmotné statky, drahé věci. „[Člověk] zemře, nic nevezme s sebou“ (Ž 49,18). To znamená, že svůj majetek zanechá někomu jinému. Kdo ho dostane, závisí ve velké míře na tom, jak si svoje záležitosti předem naplánujeme a zorganizujeme.

Přestože většina z nás nevlastní velký majetek, během života jsme si nakoupili mnoho věcí. Měli bychom zvážit, co se s tím stane, až tady už nebudeme.

Pro mnohé lidi je uvažování o tom, co se stane s jejich majetkem po smrti, velmi citlivou otázkou a raději se jí vyhýbají, aby náhodou „nepřivolali něco špatného“. Ať už je to jakkoli, naplánovat, co se stane s našim majetkem, může být posledním činem zodpovědné a pečlivé správy toho, čím nás Bůh požehnal. Pokud člověk například formou závěti nerozhodne, co bude s jeho majetkem, vstoupí do hry zákony státu. Pokud zemřeme bez závěti, v dědickém řízení rozhodne o našem majetku notář podle platné legislativy. Náš majetek případně našim příbuzným – partnerovi, dětem a podobně – aniž bychom to již mohli nějak ovlivnit. Bez závěti nikdo nemusí brát ohled na naše přání. Proto je moudré vypracovat závět, ve které v rámci zákonných možností určíme, jak se má naložit s naší pozůstalostí. Někteří se rozhodnou ve víře a z vděčnosti za to, jak jim Bůh během života požehnal, věnovat část svého majetku nějaké dobročinné nadaci, charitativní organizaci nebo církvi. A to zejména tehdy, nemají-li žádné blízké dědice a nechtějí, aby majetek propadl státu, případně tehdy, když jsou potřeby jejich milovaných plně uspokojeny.

Aplikace

Smrt může přijít kdykoli a nečekaně – i dnes. Jak jsou zabezpečeni tvoji blízcí, kdybys dnes zemřel? Co by se stalo s tvým majetkem? Ano, jsou to náročné otázky, ale člověk by si je měl klást a neměl by odkládat řešení.

ZAČNĚTE S OSOBNÍMI POTŘEBAMI

²³Dobře si všímej, jak vypadá tvůj brav, starej se pečlivě o svá stáda, ²⁴vždyť žádná klenotnice není věčně plná, ani královská čelenka nepřetrvá všechna pokolení. ²⁵Tráva se poseká, ukáže se otava, sklízí se píce z hor, ²⁶z beránek máš oděv, za kozly koupíš pole, ²⁷máš dostatek kozího mléka k své obživě i k obživě své rodiny, máš živobytí pro své děvečky. (Př 27,23–27)

Osobní studium

V dobách Starého zákona byly mnozí v Izraeli rolníky a pastýři. Některá ze zaslíbených Božích požehnání byla tedy vyjádřena jazykem odrážejícím zemědělskou povahu života. Například v Př 3,9.10 Bůh říká, že budeme-li mu finančně věrni, naše „sýpky“ se bohatě naplní. Je zřejmé, že jen málokdo v naší zemi má sýpku nebo stodolu. Tomuto textu tedy dnes rozumíme tak, že Bůh požehná naši práci nebo podnikání, jsme-li ochotni ho následovat a poslouchat.

Bible na mnoha místech varuje bohaté před chamtivostí a lakomstvím. Připomíná jim, aby zacházeli s chudými spravedlivě. O majetku a bohatství Písmo hovoří nejen jako o Božím požehnání, ale také jako o potenciálním nebezpečí. Bible však nikde neodsuzuje bohatství nebo snahu lidí získat majetek, samozřejmě za předpokladu, že to nedělají nepoctivě nebo utlačováním druhých. Texty z knihy Přísloví nás povzbuzují, abychom usi-

lovně pracovali či podnikali, a tak zajistili sebe i svou rodinu (Př 27,27).

Jak bys přeformuloval úvodní verš dnešního textu: „Dobře si všímej, jak vypadá tvůj brav, starej se pečlivě o svá stáda“ (Př 27,23), aby korespondoval s dnešní dobou? Možná by mohl znít: „Zkontrolujte své finanční záznamy a zjistěte stav svého majetku.“ Nebo: „Udělejte si inventuru a zkontrolujte poměr svého dluhu k vlastnímu kapitálu.“ Během našeho produktivního věku by bylo dobré nejen sepsat závěť, ale čas od času také zkontrolovat její aktuálnost a případně ji upravit.

Dobrá správa toho, čím nám Bůh požehnal, se netýká jen péče o to, co vlastníme, ale i uspořádání svých budoucích záležitostí. Pokud se totiž Pán nevrátí během našeho života, jednoho dne odejdeme, ale náš majetek tu zůstane. Je na nás, abychom včas udělali opatření, která nejen předejdou případnému chaosu mezi dědici, ale – pokud se tak rozhodneme – částí svého majetku jsme podpořili nějakou dobrou věc.

Aplikace

„Vždyť žádná klenotnice není věčně plná, ani královská čelenka nepřetrvá všechna pokolení“ (Př 27,24). Proč je důležité nezapomínat na myšlenku vyjádřenou v tomto verši?

CHARITA NA SMRTELNÉ POSTELI

Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, přikazuj, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme. (1Tm 6,17)

¹⁷Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy ¹⁸nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné. (2K 4,17,18)

⁸Vzdal ode mne šálení a lživé slovo, nedávej mi chudobu ani bohatství! Opatřuj mě chlebem podle mé potřeby, ⁹tak abych přesycen neselhal a neřekl: „Kdo je Hospodin?“ ani abych z chudoby nekradl a nezneuctil jméno svého Boha. (Př 30,8,9)

Když se rozmnožuje jmění, množí se i příživníci. Jaký prospěch z toho mívá vlastník? Ledaže se na to může dívat. (Kaz 5,10)

Osobní studium

Jaké zásady nakládání s penězi můžeme pochopit z úvodních veršů?

1Tm 6,17

2K 4,17,18

Př 30,8,9

Kaz 5,10

Peníze jsou užitečné a mohou být použity pro mnoho dobrého. Mohou však mít i škodlivý vliv. Kdo by neslyšel o lidech, kteří se pro peníze dopustili hrozných činů? A to často i tehdy, když už předtím měli peněz dost.

Přestože každý z nás je v nebezpečí, že ho touha po penězích a majetku přivede na scesti, pokora, skromnost, čestnost a podřízení se Bohu nás mohou ochránit. S Boží pomocí můžeme překonat pokusy nepřítelů zneužít to, co má být pro člověka požehnáním (v tomto případě majetek), a změnit to v něco nebezpečného.

Někteří lidé jsou v pokušení neustále hromadit majetek, a když přijde na přetřes otázka dávání, řeknou, že až po smrti vše rozdají a věnují na dobročinnost. I když je takový postoj lepší než všechno během života marnivě utratit (jeden miliardář řekl, že se pozná, že si správně užil, nebude-li z čeho zaplatit jeho pohřeb...), určitě existuje i lepší varianta.

„Viděla jsem, že mnozí během svého života nepodporují dílo a své svědomí chlácholí tím, že dobrý skutek udělají po smrti. Neodvažují se žít svou vírou a důvěřovat Bohu, aby dali alespoň něco již během svého života. Ale dobročinnost na smrtelné posteli není to, co Kristus vyžaduje od svých následovníků, a rozhodně nemůže ospravedlnit sobectví živých. Ti, kteří se do poslední chvíle pevně drží svého majetku, jej věnují raději smrti než dílu. Ke ztrátám dochází neustále. Banky krachují a majetek se může utratit. Mnozí možná chtějí něco udělat, ale odkládají to. Satan se jim pak snaží zabránit, aby své prostředky vůbec někdy poslali. Majetek zmizí dříve, než se dostane k Bohu, a satan se z toho raduje.“ (5T 154)

Aplikace

Jaká obvinění by mohl satan vůči tobě vznést před Bohem, pokud by měl takovou možnost? Kdyby satan požadoval tvé odsouzení, musel by o tvém životě vůbec lhát? Co je tvou jedinou nadějí?

DUCHOVNÍ DĚDICTVÍ

Davidův žalm. Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí. (Ž 24,1)

Každý dům někdo staví; ten, kdo postavil vše, je Bůh. (Žd 3,4)

¹⁸A šálemský král Malkisedek přinesl chléb a víno; byl totiž knězem Boha nejvyššího. ¹⁹Požehnal mu: „Požehnán buď Abram Bohu nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země.“ ²⁰Požehnán buď sám Bůh nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky.“ Tehdy mu dal Abram desátek ze všeho. (Gn 14,18–20)

¹⁵On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, ¹⁶neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. ¹⁷On předchází všechno, všechno v něm spočívá. (Ko 1,15–17)

Osobní studium

I když je obtížné vědět, jaký by byl život na zemi, kdyby lidé nezhřešili, jednu věc můžeme říct s jistotou: neexistovalo by žádné hromadění majetku, žádná chamtivost ani závist a žádná chudoba – tedy to, co sužuje náš svět od začátku dějin. Postoj, že si zasloužíme výsledky své usilovné práce a že patří jen nám, je projevem života v padlém světě a nepochopením Božího plánu a požehnání. Bez ohledu na to, kolik toho vlastníme, bychom nikdy neměli zapomenout na jednu důležitou skutečnost, kterou nám připomíná Bible.

Co zdůrazňují všechny úvodní verše? Jak by tento fakt měl ovlivnit náš postoj k jakýmkoli materiálním prostředkům, kterými nás Bůh požehnal?

Ž 24,1

Žd 3,4

Gn 14,18–20

Ko 1,15–17

Jsmo správci a hospodáři toho, co nám Bůh svěřil. On je v konečném důsledku vlastníkem všeho. On nám dává život, existenci a sílu, abychom mohli něco získat. S tím většina z nás problém nemá a ve svých modlit-

bách vyznáváme, že jsme závislí na Bohu. Ale jaký je náš postoj k tomu, že když se postaráme o sebe a svou rodinu, měli bychom Bohu vrátit to, co nám zůstane?

„Když dáváte na Boží dílo, shromažďujete si poklady v nebi. Všechno, co si uložíte nahoře, je chráněno před zničením a ztrátou a tvoří věčný, trvalý majetek [...] a bude to zapsáno na váš účet v nebeském království.“ (CS 342)

Dávat teď, dokud žijeme, má mnoho výhod. Například:

- Můžeme vidět reálné výsledky použití našeho daru – děti nasycené v zemi sužované hladomorem, mladého člověka na vysoké škole, financování evangelizační kampaně atd.
- Určité oddělení nebo konkrétní osoba může mít z daru užitek již nyní.
- Po naší smrti nedojde ke sporům o dědictví.
- Darování je pro druhé lidi dobrým příkladem štědrosti a lásky.
- Snižuje platby spojené s dědictvím.
- Zaručuje, že dar bude poskytnut tomu, komu jste ho opravdu chtěli dát (žádné zasahování soudů nebo nespokojených příbuzných).
- Ukazuje, že dárce není sobecký.
- Ukládá poklady v nebi.

Aplikace

Proč musí být rozhodnutí o svěření části majetku dobročinné organizaci, nadaci nebo církvi zcela dobrovolné? Proč je naprosto nepřipustné kohokoli jakkoli nutit do toho, aby svůj majetek přepsal ve prospěch církve, a tak si „zajistil“ věčný život?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Ti, kteří zanedbávají poznanou povinnost tím, že obcházejí požadavky, které na ně Pán klade v tomto životě, a chlácholí své svědomí tím, že před smrtí připraví svou závěť, nebudou Mistrem pochváleni a neobdrží za své jednání odměnu. Nezapřeli sami sebe, ale sobecky si ponechávali prostředky, dokud jen mohli, a neuvolnili je, dokud je neodvolala smrt. Kdyby tito lidé byli opravdovými křesťany, udělali by ještě při plném vědomí to, o čem chtějí rozhodnout až na smrtelné posteli. Sebe a svůj majetek by věnovali Bohu a svým poctivým správcovstvím by získali uspokojení z věrného plnění své povinnosti. Kdyby se tak rozhodli, mohli by sami splnit Boží požadavky, místo aby přesunuli odpovědnost na druhé.“ (4T 480)

Tento text zdůrazňuje, že včasným rozhodnutím může člověk sám určit, jak se má po smrti naložit s jeho majetkem. Takovým jednáním může ještě během života získat uspokojení s výsledky svého rozhodnutí a zároveň bude mít jistotu, že správně zachází se svěřenými Božími dary.

Pro křesťana je druhý příchod Krista „blahoslavenou nadějí“. Všichni si představujeme, jak úžasné bude vidět Ježíše přicházet v nebeských oblacích. Toužíme slyšet slova: „Správně, služebníku dobrý a věrný“ (Mt 25,21.23). Ale co když náš život skončí dříve, než se Ježíš vrátí? Jestliže jsme se řídili jeho zjevenou vůlí, můžeme mít již nyní radost z toho, že vidíme, jak Boží dílo postupuje i díky našemu úsilí a že může pokračovat i v době, kdy my už tu nebudeme.

Otázky k rozhovoru

1. *Přestože si už teď můžeme shromažďovat poklad v nebi, proč to není totéž, jako se snažit zasloužit si nebo dokonce „koupit“ své vlastní spasení?*
2. *Přestože bychom měli být štědrí v dávání toho, co máme, měli bychom být i rozvážní a zodpovědní. V minulosti se mnozí snažili určovat přesná data Ježíšova příchodu a poté vyzývali, aby se všichni rychle zbavili majetku, neboť po konci světa jim už nebude k ničemu. Proč by jakýkoli dar měl být dán po zodpovědném uvážení a poradě s blízkými? Co nám může pomoci činit ve finančních záležitostech (nejen v souvislosti se závětí) rozumná rozhodnutí? Co byste dělali, kdybyste viděli, že se někdo nechal zmanipulovat a plánuje darovat nebo odkázat svůj majetek na pochybné cíle?*